

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20501 - Recursos Territorials
Grup	Grup 11, 2S, GTUR
Guia docent	H
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20501 - Recursos Territorials
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 11, 2S, GTUR (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Antonio Alberto Artigues Bonet artigues.geografia@uib.es	16:00	19:30	Dimecres	12/09/2016	10/02/2017	despatx n. 38
	12:15	13:15	Divendres	13/02/2017	31/05/2017	despatx n. 38
	10:30	13:30	Dijous	13/02/2017	31/05/2017	despatx n. 38
	18:45	19:45	Dilluns	13/02/2017	31/05/2017	despatx n. 38
	18:45	19:45	Dimecres	13/02/2017	31/05/2017	despatx n. 38

Contextualització

Contextualització

L'assignatura Recursos Territorials és part de la Formació Bàsica del Grau en Turisme, emmarcada en el mòdul "Planificació Turística", la qual es subdivideix per la seva banda en dues matèries "Recursos i Productes Turístics" i "Destinacions Turístiques". Concretament, l'assignatura Recursos Territorials s'inscriu en la matèria "Recursos i Productes Turístics". Recursos Territorials pretén respondre a diversos objectius del títol de Grau en Turisme:

- (1) disposar d'eines conceptuais que et puguin resultar útils a l'hora de prendre decisions quan treballis en els sectors privat o públic;
- (2) conèixer aspectes vinculats als avantatges competitiu de productes i destinacions turístiques; i
- (3) formar-se en l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i culturals del territori, qüestió transcendent quan hagi de desenvolupar la teva tasca professional.

Requisits

Guia docent

Aquesta assignatura no té requeriments acadèmics específics.

Competències

L'assignatura Recursos Territorials té com a eix vertebrador el concepte d'espai geogràfic, particularment en la seva aptitud per ser emprat com a recurs turístic. Breument, això significa que cada societat, sobre un substrat natural preexistent i sempre present, produeix un espai transformat –en aquest cas per desenvolupar-hi la producció/consum turístic- que, per assegurar-ne la seva continuïtat, requereix el coneixement dels impactes i de les alternatives de sostenibilitat.

Tot seguit es presenten les competències genèriques i algunes de les específiques del treball en l'assignatura.

Específiques

- * CE-3: Reconèixer les formes en que l'organització social i territorial incideixen en les modalitats turístiques, el desenvolupament turístic, així com els impactes del turisme en el medi natural i en l'ordre social dels territoris en que es desenvolupa..
- * CE-5: Demostrar un coneixement general de les diferents formes que adopten els espais turístics en el món, així com també ser capaç d'analitzar els factors que intervenen en la seva configuració..
- * CE-11: Conèixer i aplicar els conceptes, mètodes i eines que permeten la gestió responsable dels recursos, la protecció del medi i l'ús sostenible del territori..

Genèriques

- * CG-2: Saber aplicar els coneixements tècnics i metodològics al treball d'una forma professional, integrant els diversos camps d'estudi relacionats amb el turisme i posseir les competències a través de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en la seva temàtica d'estudi..
- * CG-3: Tenir la capacitat de reunir i d'interpretar dades quantitatives, qualitatives i espacials per tal de poder emetre judicis amb reflexió crítica sobre temes de significació territorial, social, econòmica, científica i ètica relacionats amb el turisme.
- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant haurà d'assolir en finalitzar el grau a la següent adreça: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

I. Recursos del territori: concepte bàsics

1. Espai geogràfic i territori. L'ús del territori com recurs turístic
2. L'evolució dels recursos turístics en la societat de consum
3. Els recursos territorials turístics i la invenció de recursos turístics

II. Recursos territorials: avaluació i factors limitadors en l'ús turístic

4. Classificacions dels recursos turístics i la seva avaluació

- 5. Factors limitadors en l'ús turístic dels recursos territorials
- III. Recursos territorials i el seu aprofitament turístic
  - 6. L'aprofitament turístic dels recursos naturals del territori
  - 7. L'aprofitament turístic dels recursos socio - espacials del territori
- IV. Els impactes territorials de l'activitat turística
  - 8. Els impactes territorials del turisme
- V. Recursos territorials turístics a l'Estat Espanyol
  - 9. Principals recursos territorials turístics i rutes turístiques a Espanya

Metodologia docent

L'aprenentatge de Recursos Territorials Turístics es desenvoluparà a través de classes de continguts teòrics i, així mateix, de dues modalitats de classes pràctiques: exercicis d'aula, i pràctica d'exposició oral.

L'actitud positiva, participativa, responsable, col·laborativa de l'alumnat és essencial.

A les classes de continguts teòrics el professor farà servir material de suport audiovisual. Els alumnes han de prendre els seus apunts, per bé que a través de Campus Extens el professor facilitarà materials de consulta i suport.

A les classes pràctiques d'aula cada alumne/a quan es matricula queda assignat a un grup mitjancer, assignació que és obligatòria i permanent tot el semestre. A través de Campus Extens el professor facilitarà els documents adients per a les pràctiques i també podrà desar-hi exercicis corresponents a dites pràctiques.

La pràctica d'exposició oral es realitzarà en petits grups que es constituïran lliurement però amb la supervisió i instruccions del professor. La pràctica consistirà en l'exposició oral per part de tots i cadascun dels membres del petit grup dels continguts referents a la presentació d'un recurs territorial (o alternativament d'una ruta) de qualsevol indret de l'Estat Espanyol per a la seva utilització turística. L'exposició oral, de temps limitat pel professor, podrà fer-se amb qualsevol suport audiovisual. Tot l'alumnat haurà d'assistir a les sessions corresponents a totes les exposicions orals i tenir actitud respectuosa i participativa.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes de continguts teòrics	Grup gran (G)	Explicació per part del professor dels continguts fonamentals de cadascun dels temes	46
Classes pràctiques	Pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	Exercicis a partir de documents relacionats amb els continguts teòrics	4
Avaluació	Exposició oral	Grup gran (G)	Exposició oral a càrrec d'un petit grup de treball sobre l'ús turístic d'un recurs territorial de qualsevol indret d'Espanya	4
Avaluació	Prova escrita	Grup gran (G)	Consulteu l'apartat "Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants" d'aquesta guia	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi individual	L'alumnat ha de desenvolupar les seves capacitats d'anàlisi, comprensió i síntesi dels continguts de l'assignatura. Cal que cadascú es programi un temps d'estudi setmanal de l'assignatura (i que compleixi el que es fixa). Cadascú ha de tenir els seus propis materials d'estudi (apunts, anotacions que faci de documents i d'ús de bibliografia, ...).	56
Estudi i treball autònom individual	Realització individual d'exercicis	Cadascú, en temps i forma fixats pel professor prèviament, ha de resoldre els exercicis plantejats a sessions de pràctiques d'aula emprant la terminologia precisa i argumentant les respostes.	4
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	Els alumnes organitzats en equips que supervisarà el professor, , prepararan el desenvolupament de la seva exposició oral. Els equips hauran d'organitzar-se (conèixer el contacte telefònic/informàtic dels membres de l'equip, fixar un pla de treball i reunions, ...) per assolir el resultat desitjat, doncs la qualificació de cadascú dependrà de la feina de tots els seus integrants.	30

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Classes de continguts teòrics

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Explicació per part del professor dels continguts fonamentals de cadascun dels temes
Criteris d'avaluació	El professor avaluarà l'alumnat fent observació de la seva atenció, participació, disposició al treball i a l'estudi.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Guia docent

Pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Exercicis a partir de documents relacionats amb els continguts teòrics
Criteris d'avaluació	Després de les corresponents sessions de pràctiques d'aula, els alumnes hauran de contestar en un termini fixat i en el format que se'ls indiqui a un qüestionari relatiu als continguts tractats. Es valorarà la correcció de les respostes, així com també la correcció ortogràfica i sintàctica.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Exposició oral

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Exposició oral a càrrec d'un petit grup de treball sobre l'ús turístic d'un recurs territorial de qualsevol indret d'Espanya
Criteris d'avaluació	En el termini que fixi el professor, del que informará prèviament a l'alumnat, cada equip de treball de l'exposició oral, entregará coma memòria l'escrit corresponent a dita memòria.

De la memòria es valorarà específicament l'estructura del treball així com els continguts, la citació correcta de les fonts utilitzades (es penalitzarà la còpia fraudulenta), la qualitat de l'expressió escrita, la correcció ortogràfica – sintàctica, així com el material gràfic i cartogràfic.

De l'exposició oral es valorarà la qualitat del discurs parlat, l'ajust al temps disponible, la qualitat dels recursos de suport i la capacitat de resposta a preguntes.

Percentatge de la qualificació final: 35%

Prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Consulteu l'apartat "Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants" d'aquesta guia
Criteris d'avaluació	Es realitzaran dues proves tipus test al llarg del semestre. Seran proves "eliminatòries de matèria". Es valorarà la correcció de la resposta. Els criteris de recuperació seran els descrits anteriorment. L'alumne que no superi satisfactòriament una (o ambdues) proves tipus test, hauria d'examinar-se dels continguts teòrics en la data consignadaper a l'avaluació de l'assignatura (juny i / o juliol).

Percentatge de la qualificació final: 50%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- ALONSO FERNÁNDEZ, J. (2005): *Geografía de los recursos y actividades turísticas*. Diplomatura en turismo, Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales. UNED
- ANDREU SUNYER, N. (coord.) (2008): *Recursos Territorials Turístics II*. Editorial UOC.
- ANTÓN CLAVE, S.; GONZÁLEZ REVERTÉ, F.; FERNÁNDEZ TABALES, A. (coord.) (2008): *Recursos Territorials Turístics I*. Editorial UOC.
- ANTÓN CLAVE, S.; GONZÁLEZ REVERTÉ, F. (coords.) (2005): *Planificación territorial del turismo*. Barcelona, UOC. [Ramon Llull 338.479 PLA]

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20501 - Recursos Territorials
Grup	Grup 11, 2S, GTUR
Guia docent	H
Idioma	Català

- ALONSO FERNÁNDEZ, J. (2008): *Geografía de los recursos y actividades turísticas* . Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces, [Arxiduc 914.6ALO]
- ALONSO, J. (2004): *Geografía turística: general y de España* . Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces. [Ramon Lluïl 338.479 1ALO]
- BARRADO, D.A. i CALABUIG, J. (Eds.)(2001): *Geografía mundial del turismo* . Madrid, Síntesis. [Ramon Lluïl 338.479 1GEO]
- HERNÁNDEZ TORRES, S. (2005): *Recursos territoriales turísticos I* . Las Palmas . Universidad de Las Palmas. [Arxiduc 338.479 1HER]
- IVARS, J. y VERA, F. (2008): *Espacios turísticos: Mercantilización, paisaje, identidad* . Universidad de Alicante. Alicante. [Mateu Orfila 338.479 1COL]

Bibliografía complementària

- BERNARD REMON, J. (1992): *Castillos de Castilla y León. Chateaux de Castille et Léon* . 2a ed. Junta de Castilla y León. Consejería de Cultura y Turismo. Dirección General de Turismo.
- BESANCENOT, J.P. (1991): *Clima y turismo* . Barcelona. Masson.
- CONSELLERIA DE TURISME (1995): *Rutas naturales de las Islas Baleares* . Palma . Conselleria de Turisme.
- DOMINGO HAY, B. (2002): *Rutas arqueológicas en la España verde: Galicia, Asturias, Cantabria y País Vasco* . Madrid. Jaguar.
- ELÍAS PASTOR, L.V., (2006): *El turismo del vino: otra experiencia de ocio* . Bilbao. Universidad de Deusto.
- GÓMEZ PRIETO, J. (1992): *Rutas e itinerarios turísticos en España* . Madrid, Síntesis.
- MacCANNELL, D. (2003): *El turista: una nueva teoría de la clase ociosa* . Barcelona. Melusina.
- MONTORO ALCÁNTARA, J. (2001): *Rutas de ensueño: Parque Natural de Cazorla-Segura-Las Villas* . Jaén. Universidad de Jaén.
- OURSEL, R. (1983): *Rutas de peregrinación* . Madrid. Ediciones Encuentro.
- SHAW, G. (2004): *Tourism and tourism spaces* . London. SAGE.
- SUBÍAS GALTER, J.: *Las rutas del Románico* . Barcelona, La Polígrafa.
- VV.AA. (1997): *Congreso Internacional Rutas de Don Quijote y caminos de libertad* . Actas de su III Congreso Internacional. Asociación Los Caminos de Cervantes y Sefarat. Zamora.

Altres recursos

Annals of Tourism Research
Cuadernos de Turismo
UNIVERSIA
TURESPAÑA